

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 264 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIVP-230“ PROJEKTO
(TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)
(TAP NR. 21-1247; TAIS NR. 21-25730(2))**

2021-09-21 Nr. NV-2278

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo nario Lino Jonausko pateikto Lietuvos Respublikos Administracinių nusižengimų kodekso 264 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-230 (toliau – Įstatymo projektas), kuria siūloma **nepritarti Įstatymo projektui dėl Nutarimo projekte nurodytų priežasčių.**

Įstatymo projekte siūloma sugriežtinti atsakomybę už paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ar pakrančių apsaugos juostų apsaugos ir naudojimo režimo pažeidimą tveriant tvorą ar kitaip ribojant praėjimą pakrantėmis (numatant dešimt kartų didesnę nei šiuo metu nustatyta baudos dydį.

Vyriausybės išvados Seimui pateikimas vėluoja 16 savaičių.

3. Dabartinė situacija:

Šiuo metu galiojančiu Administracinių nusižengimų kodekso 264 straipsniu numatoma, kad:

- paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ar pakrančių apsaugos juostų apsaugos ir naudojimo režimo pažeidimas užtraukia įspėjimą arba baudą asmenims nuo 30 iki 140 eurų ir baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 90 iki 290 eurų. Pakartotinai padarytas administracinis nusižengimas užtraukia baudą asmenims nuo 50 iki 300 šimtų eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 200 iki 550 eurų. Tokia administracinė atsakomybė numatyta ir tokiems pažeidimams kaip tvorų tvėrimas ir pan. ribojant praėjimą pakrantėmis;
- Žemės įstatymo 21 straipsnio 10 dalis nustato, kad žemės savininkai ir kiti naudotojai privalo leisti kitiems asmenims prieiti prie paviršinio vandens telkinių nustatytomis pakrantės apsaugos juostomis, lankyti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus bei objektus ir bendro naudojimo rekreacinius objektus (teritorijas), o Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 str. 12 dalis papildo minėtą Žemės įstatymą ir nustato draudimą paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose tverti tvorą, kitais statiniais, įrenginiais ir (ar) įveisiamais želdiniais, medžių ir krūmų liekanomis kliudyti pakrante praeiti asmenims paviršinio vandens telkinio apsaugos zonos dalyje, apimančioje 5 metrus nuo vandens (kranto) linijos. Nustatyti atvejai, kada draudimas netaikomas tvoroms, kurios būtinos aptverti (pavyzdžiui, kultūros, gamtos paveldo objektus, deklaruotas ganyklas, tam tikrus statinius ir (ar) įrenginius ir kt.
- Pažymėtina, kad draudimas tverti tvorą ar kitaip riboti piliečių praėjimą pakrantėmis 5 metrų ruože taikomas nepriklausomai nuo pakrantės apsaugos juostos, nustatytos vadovaujantis LR aplinkos ministro Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu, pločio, kuris, pagal šiame apraše nustatytus kriterijus, gali kisti nuo 0 iki 75 metrų.

4. Projekto esmė:

Nutarimo projektu siūloma nepritarti Įstatymo projektui, kuriame siūloma sugriežtinti atsakomybę už paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ar pakrančių apsaugos juostų apsaugos ir naudojimo režimo pažeidimą tveriant tvorą ar kitaip ribojant praėjimą pakrantėmis, numatant dešimt kartų didesnę, nei šiuo metu ANK 264 straipsnyje nustatyta, baudos dydį (asmenims – nuo 300 iki 600 eurų ir baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 450 iki 750 eurų) dėl šių priežasčių:

- atsižvelgiant į Aplinkos apsaugos departamento 2021-08-26 pateiktą detalią informaciją apie 2019–2020 metais nustatytus aplinkosauginius pažeidimus šalies paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose nustatyta:

	2019 m.	2020 m.
ANK 264 straipsnio pažeidimų skaičius, vnt., iš jų pažeidimų, susijusių su raėjimo pakrante apribojimu arba jos visišku užtvėrimu tvora, elektrinio piemens įrengimu ir pan., vnt.	220 17 (arba 7,7 proc. nuo visų išaiškintų pažeidimų)	310 14 (arba 4,5 proc. nuo visų išaiškintų pažeidimų)

- Absoliučią daugumą (virš 90 %) nustatytų pažeidimų vandens telkinių pakrantėse sudarė transporto priemonių statymas ir važinėjimas, augalijos naikinimas, žemės suarimo ir kitų žemės darbų vykdymas, gyvulių girdyklų įrengimas, pažeidžiant teisės aktų reikalavimus;
- Įstatymo projekte siūlomas baudų padidinimas iki dešimties kartų už neteisėtus tvorų tvėrimus ir kitus praėjimo pakrante ribojimo pažeidimus, kurie sudaro nežymią dalį nuo visų išaiškintų ANK 264 straipsnio pažeidimų ir kurių atvejų skaičiai pagal pateiktus duomenis kasmet mažėja, neatitiktų teisėkūros proporcingumo principų nuostatų ir būtų perteklinė administracinio poveikio priemonė.

5. Derinimas:

- Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pasiūlymą surinkti statistiką, pagrindžiančią poreikį didinti baudas;
- Be pastabų suderinta su Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Valstybine teritorijų planavimo ir statybos inspekcija;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė Nutarimo projektui pateikė pastabų ir pasiūlymų.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – Nutarimo projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina Nutarimo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio rengėjai įvertins Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Ekonomikos politikos grupės vyresnioji patarėja

Jurgita Gaižiūnienė

Jurgita Gaižiūnienė, tel. +37070663780, el. p.
jurgita.gaiziuniene@lr.lt